

ja cremava. I anar cremant esglésies. I no vam anar aquell dilluns a Olot. En acabar ja havien tirat ponts a terra i començaven a agafar gent i a matar-los.

— **Llavors no devia fer gaire gràcia córrer amb autocar...**

— Els dijous anàvem a Figueres i jo sempre cridava a l'Angeleta de les Oques: va, va! perquè em feia esperar. I ella em donava dos rals perquè callés. Pobra dona! Els maldecaps que vam tenir per anar cap a Olot i cap a Figueres! Per aquelles barricades i aquella mala sombra que portaven aquella gent. Hi havia els comitès: el d'Orriols. En Mingo de Cassà se'ls hi va escapar per allà, que li van fotre tres tirs i es va fotre a terra i se'ls hi va escapar fent-se el mort. En acabar es va fotre dins una verdissa. I en acabar cada dijous que anàvem cap a Figueres els mataven aquí al cementiri. Allà a les cinc del matí, 3 o 4 soldats allà a Can Ramada, no deixaven passar a ningú i sentfem: pam-pam, pam-pam. I després deien: passo!

I cada dijous. Va durar molt de temps. Van rebre molts que no sabien de què anava i trobàvem morts a peu de carretera.

— **L'arribada de la guerra també el devia afectar amb els autocars...**

— Sí. Va venir aquest desastre de la guerra. Llavors amb

dormir. El meu company era en Florencio, el noi de la noia de Can Ribas.

— **I vau poder recuperar els cotxes?**

— Vam recuperar cotxes. N'hi havia un aquí, un altre. No els vam recuperar tots, algun es va perdre i ens vam comprar algun. Al meu germà li van fer un paper que podia anar a "desvalijar" a un camp d'aquí a Girona, a aquell camp de la devesa. Anàvem a buscar aquest motor, ara aquest diferencial... i vam anar muntant cotxes. Per això era encara hi ha el garatge allà a la Devesa, encara hi ha el taller.

— **Vostè deu haver passejat molt a la gent de Quart...**

— Quan jo vaig tornar a Can Cassola el meu germà es va comprar un Ford que traguina la gent de Quart cap a Girona, fèiem transport i els diumenges el meu germà portava el jovent a Girona, hi posava un banc a cada costat. Els portava a l'Ateneu, cap a la Plaça del Vi i el "Centro" era al Carrer del Carme.

En acabat d'aquell auto vàrem anar a comprar-ne algun i portàvem el Girona cap a Madrid, Sevilla, Bilbao, València... quan estava a primera divisió.

Anàvem fent excursions. Després d'un cotxe en compràvem un altre. He corregut tot el país i als de Quart els he portat a pertot. Ho han vist tot: Barcelona, Lleida, València... Quan portava cotxe llavors era jove i era valent.

— **I com estaven en aquell temps les carreteres?**

— Les carreteres com estaven, poc que es pot explicar això, poc que se'n pot fer càrrec. Quasi totes eren camins. L'única que era bona era la de Sant Feliu. Llavors ho portàvem tot a dalt. Per anar al mercat de la Bisbal havíem de passar per Cassà i Sta. Pellaia. Ja hi havia el tren i el tren tenia l'exclusiva i no ens deixava passar. Només ho sap això el que ho ha fet!

— **Així quina va ser la primera carretera que es va asfaltar?**

— La primera carretera que vaig veure asfaltada va ser la de Figueres. Ui! Van tardar molt a asfaltar les carreteres!

— **Li devien haver passat moltes anècdotes, ens en**

els nacionals no hi havia benzina. Jo vaig anar nou anys amb gasògen. També vaig traguinar sacs de plata perquè era el pic de la guerra i jo em vaig passar a Carabiners. Anàvem cap a Barcelona a buscar viatges i en portàvem al Castell de Figueres.

— **No va intentar amagar-se durant la guerra?**

— Al començament era amagat sota el Puig del Mott. Estava jo amb en Pepet de Can Sabrià, en Pep de la bòvila de Palau, en Manel de l'Emília de can Joan de Missa...

— **I després de la guerra, com va anar?**

— Després de la guerra els nacionals ens van agafar tots els cotxes. Me'n va quedar un: un Chamberlec. Un camió quen o feia res més nit i dia: traguina bocois de vi de can Burrassó de Sant Climent. Nit i dia. Vaig estar tres nits sense dormir. La la que feia tres vaig dir: io plego, me'n vaig a